هەشتی مارس ڕۆژی جیهانی ژنان.. شوشان مستەفا

(ئەمڕۆ ناتوانم هیچ نەڵێم)

زۆر هاوار هەن دەرمان نەبێیوون ، زۆر وشە هەیە نەمانتوانیوە بیانڵێین ،زۆر گرێ لە ناخماندا هەن کە نەکراونەتەوە،
بۆ بیانووی جیاواز و لە ژێر ناوی جیاواز هەتا ئەم ساتەش ژن دەکوژرێت و تیرۆری جەستەیی و رۆحی و دەرونی دەکرێت تکایە وەک مرۆڤبوون لە ئافرەتان بروانن و توندوتیژی بەرامبەر ئافرەت ڕاگرن ، ژنان و ئافرەتان بە درێژایی مێژوو لە هەر چوار پارچە ڕۆڵی جوان و کارا و کاریگەرییان لە بوارە جیاوازەکان بینیوە بەشێکیان لە لوتکەی دەسەڵات بوون و بەشێکیش بە کارە مرۆڤ دۆستانەکانیان بونەتە سمبول،
بۆ ئەوەش ئەی هاوڕەگەزەکانم : لە ئێستادا وەنا جوان و تایبەتە پێتواناکانتان نیشانبدەن واز لە شتی لاوەکی بهێنن بیسەلمێنن ئافرەت لێهاتوو وکارامەیە توانای کار و بەڕێوەبردن و گرتنە دەسەڵاتی لەسەرجەم دامەزراوە و پلە و پۆستەکان هەیە
تا چیدیکە ئافرەت نەبێتە قوربانی توندوتیژییەکان و
بە ڕیشەکێشکردنی هەموو جۆرە جیاکاری و نادادپەروەرییەک ،
بە داهاتوویەکی باشتر و کۆمەڵگایەکی پڕ لە ڕەنگ پەیوەستە جدیتر لە پرسی ژن بروانن .
مێژوی ڕۆژی جیهانی ژن هاوکاتە لەگەڵ خەباتی سیاسی و کۆمەڵایەتی دژی هەڵاواردنی ڕەگەزی و جنسی و چەوسانەوەی چینایەتی. ئەم ڕۆژە ڕۆژی مێژوییە بۆ خەبات لە پێناو بەدیهێنانی مافی یەکسانی و هەلو مەرجی باشتر لە ژیانی ژناندا..
هۆکاری دیاری کردنی ڕۆژی هەشتەی مارس وەک ڕۆژی جیهانی ژنان، ڕێز لێنانە بو مێژوی خەباتی ژنانی کرێکاری کارگەی ڕستنی شاری نیۆیۆرکی ئەمەریکا لە ساڵی ۱۸۵۷.
هەلومەرجی دژواری کاری بێوچان و موچەی نیوەو ناتەواوی کرێکارانی ژن، کە لە کۆتایی سەدەی ۱۹ و سەرەتای سەدەی ۲۰ لە وڵاتانی خاوەن پیشەسازی شان بەشان لەگەڵ پیاوان هاتبونە مەیدانی کارەوە، ئەوانی ناچار دەکرد ناڕەزایەتی دەربڕن و بێنە کۆڕی خەباتی یەکسانی خوازیەوە بە شێوازی ڕێکخراوەیی بەرنامەڕێژی کراو یان تەکمە دژی ئەو چەوسانەوەیە..

لەم ڕۆژەدا کرێکارانی ژن لە کارگەیەکی دەسکرد، دەستیاندایە مانگرتن بە پیشاندانی ناڕەزایەتی بەرانبەر بە هەلومەرجی نالەباری کارو و خراپی موچەیان. بیرەوەری ئەم مانگرتنە لە لای کرێکارانی ئەم بەشە مایەوە و ناڕەزایەتی گشتی لەم بارودۆخە لای ژنانی کرێکار بەردەوامە تاکو ئەمڕۆشی لە گەڵ بێت..

هەشتی مارس، ١٩٠٨٨ دووای نیو سەدە، ژنانی ماندو نەناسی بنکەی دەسبافی کەتان لە شاری نیۆیۆرک لە ساڵیادی ئەو مانگرتنانە، بە هۆی هەڵاواردن و هەژاری و گوشاری زۆری کار و موچەی نیوەو ناتەواو دەستیاندایە مانگرتن. کاربەدەستانی کارگەکە بە سەرکوت کردن و پێشگرتن لە ئاشکرا بونی لە ناو بەشەکانی تردا ئەو ژنە مانگرتوانە لە شوێنەکەی خۆیان دەستبەسەر دەکەن. بە هۆکارێکی نادیار ئاگر لە کارگەکە دەکەوێتەوە و تەنها ژمارەیەکی کەم دەربازیان دەبێت،زیاتر لە سەد کرێکاریژن لە ئاگردا گیانیان لەدەست دەدەن..

یەکەمین ڕۆژی جیهانی ژن لە مانگی مارسی ١٩١١ لە دانمارک، ئاڵمانیا، نەمسا، سویسرا و ئامریکا بەڕێوەچوو، بە مەلاین ژن بەشداری بەڕێوەچونی ڕۆژی ژن بوون. سەرەکی ترین داخوازیەکانیان ئەوکاتە بریتی بوون لە یاسایەک بۆ پاڵپشتی کرێکارانی ژن، مافی دەنگدان و بەژداری لە هەڵبژاردن ..

لە لایەکی ترەوە کێشەی جیاوازی نیوان ژن و پیاو لە بەرانبەر کاری یەکسان، کەم کردنەوەی کاتی کاری، دابەزاندنی نرخی شتومەک داخوازیەکانیان بوو، کە بۆ ئەمڕۆی ئەمەش نامۆ نین..

لە دووای شەڕی جیهانی دووەم، لە وڵاتانی ئوروپای ڕۆژئاوا لە ساڵی ١٩٤٠ بۆنەی هەشتی مارس بەڕێوەچوو، لەم وڵاتانە بە ڕەسمی لە لایەن دەوڵەتەوە شکۆدار بەڕێوەچو وەک نیشاندان خەمخۆری بە کێشەکانی ژنان..

ئێستە هەشتی مارس لە زۆربەی زۆری ولاتانی دونیا هەموو ساڵێک ڕیزێکی تایبەتەوە بەڕێوە دەچێت، و وەک ڕۆژی ناڕەزایەتی گشتی و توندو تیژی بەرانبەر بە ژنان، وە هەر وەها ڕێزگرتن لەو کەسانەی کە بنەمای ئەم خەباتەیان هەڵگیرسان بۆ باشتر کردن دۆخی ژنان..

دەسکەوتەکانی ڕابردوو و پێشڕەوی بۆ چەسپاندنی یەکسانی هەمەلایەنە بە سەپاندنی مافە سەرەتای و ئینسانیەکانی ژنان، کەم نین. لە زۆربەی وڵاتانی جیهان مافی دەنگدان و بەشداری لە پرۆسەی هەڵبژاردن و بەشداری هەڵسوڕانی سیاسی و کۆمەڵایەتی بە ڕەسمی ناسراوە..

هێشتا لە زۆربەی وڵاتانی جیهان، لە چوارچێوەی ژیانی هاوسەریدا لە لایەن کۆمەڵگاوە یان شوێنی کار ژنان ڕوبەڕوی توندو تیژی دەبنەوە، یاسای مەزهەبی و پیاوسالاری دژە ژن لە زۆربەی وڵاتە دواکەوتوەکانی

جیهاندا ژنان ئازار دەدات و کاری پێدەکرێت، هێشتا لە پێشکەوتوو ترین وڵاتانی جیهانیش هێزی کاری ژنان بەرانبەر بە کاری یەکسان لەگەڵ پیاوان، تا رادەیەک جیاوازی بە خۆیەوە دەبینێت..
زۆربەی نەخوێندەوارەکانی جیهان ژنانن، ژنان و منداڵان گەورەترین قوربانی ئاوارەیی و دەربەدەری ناکۆکیەکانن. دیاری کردنی جلوبەرگ بۆ ژنان، حیجابی زۆرەملی، دەستدرێژی سێکسی و جەستەیی، توند و تیژی و تیرۆر لە ژێر ناوی ناموس و شەرەف کپکردنی ئازادی ڕادەربڕین، نمونەی سەرەکی و ئاشکرا یە کە ڕۆژانە وەک دیاردەی ئاسایی دژی ژنان بەڕێوە دەچێت.

پیرۆزبێت ڕۆژی جیهانی ئافرەتان

ئازادی بۆ هەمووان

شوشان مستەفا

ژیانی ژنانی کوردوستان لە کۆمەڵگایەکی ژن کوژدا.. حەسەن

ڕازانی

بۆچی هەر ڕۆژەو ماریایەک دەکوژرێت و ئەوکەسەی کە بەرەنگاریش لە ماریاکان دەکات هەردەکوژرێت؟ بۆ نموونە شەهید : نەقیب محمد لەتیف

پیرۆز بێت ٨ی مارس لە ژنان و تەواوی ئازادی خوازان و هەموو ئەوانەی کە باوەڕیان بە یەکسانی نێوان ژن و پیاو هەیە بە کرداری .

(لە پەراوێزی کوژرانی ئیمان سامی، کە ناسراوە بە ماریا، لەناو هەولێری پایتەختی هەرێمی کوردوستان)
کورتەو پێشەی ڕوودانی ڕووداوەکە: بە پێی گێڕانەوەکانی ئێن ئاڕ تی و ڕوداو کە لە، سامی مەغدید، باوکی ماریا، وەریان گرتووە دەگوترێت: ئیمان سامی ناسراو بە ماریا لە تەمەنی ١٢ ساڵیدا بە شوودراوە و لەگەڵ مێردەکەی نەگونجاوەو بە بەردەوامی کێشەو گرفتیان لەگەڵ یەکتردا هەبووە. لەبەرئەوە ماریا هەمیشە لە ژێر گوشاردا بووەو هەربۆیەش پارساڵ ماریا لە مێردەکەی جیابۆتەوە. دوای ئەوە ماریا ڕێگای هاتنەوە ماڵی پێنەدراوە تاکو لەگەڵ دایک و باوکیا بژیت، بۆیە بە تەنیا ژیاوە. باوکی دەڵێ: “من ماوەی دوو ساڵ بووە قسەم نەبووە لە گەڵیداو بەڵام بەشداری سەرقەبرانم کردووەو بەشی گریاوم چی بکەم جەرگمە.” ئەو دەڵێ: ” من بەشداری کوشتنەکەیم نەکردووە و بەزۆری براوم .” هەروەها باوکی ماریا ئەوەشی ئاشکراکردووە کە کوڕەکەی بە ئۆتۆمۆبێلی براکەی چووەو تووشی ماریا بووەو پێی گوتووە کە لەگەڵیدا سەربکەوێت و بچنەوە ماڵەوە، بەڵام ماریا بەقسەی نەکردووەو دوای درووستبوونی دەمەقاڵێ فیشەکی پێوەناوە. باوکی دەڵێ: ” من زۆرم پەرێش بووە بەڵام چی بکەم کوڕەکەم کوشتویەتی و ئەویش لەبەر ئەوەی بووە کە ماریا زۆر سەرەڕۆ بووە.” ماریا شەوی ٦/٧ی ٣-٢٠٢٢ لە هەولێر بەدەستی براکەی کە لە خۆی بچوکتر بووە کوژراوە. هەروەها هاوڕێیەکی ماریا ئاهوا باس لە ماریا دەکات: ” ماریا کەسێکی باوەڕ بەخۆ، ئازاو ئازادو وریا بووە. لە سۆشیال میدا زۆر چالاک بووەو زۆر هەواداری هەبووە بۆ نموونە لە تیکتۆک. ئەو دەڵێ ماریا لایەنگری کۆمەڵگای پەلکە زێرینەکان بووەو بەشداری چالاکییەکانی ئەوانیشی کردووە.”
ژن کوشتن لە زۆر شوێن بوونی هەیە بەڵام لە کوردوستان لەبەر زۆری و بەردەوامییەکەی وای لە کۆمەڵگای کوردی کردووە کە سیمایەکی ژن کوشتن بەخۆوە بگرێ و پیاوی کوردیش بە ژن کوژ ناوزەد بکرێت. ئایا دیاردەی ژن کوشتن لە کوردوستان و لە لایەن پیاوی کوردەوە هۆیەکەی

سیاسییە و کێشەی نێوان سیستەمی عیلمانی و ئایینە، کێشەی نێوان سیستەمی ڕاست و چەپ و کۆمۆنیستی و لیبڕالییە یان هۆیەکەی کۆمەڵایەتییە و پەیوەندی بە کەلتوورەوە هەیە؟ یان ئەوەتا هەموو ئەو هۆیانە بە یەکەوە بەشدارن لە ڕاهێنانی ئەم پیاوی کوردە لەسەر ژن کوشتن؟ یان ئەوەتا هۆیەکەی تەنها سیستەمی سەرمایەدارییەو هیچ دوورتر بەی مەڕەوە؟ ئایا ئەم دیاردەی ژن کوشتنە هەر پەیوەندی بە پیاوی کوردەوە هەیە یان ئەوەتا پیاوی نەتەوەو ڕەگەزەکانی تریش لەسەر هەمان ڕێچکەن؟ بە بڕوای من هۆیەکەی هەر کامێکیان بێت و یان هەموویان بە یەکەوە بەشداربن ئەوەندە گرنگ نییە بە قەدەر ئەوەی کە ئەو بابەتە پەیوەندیدارە بە خودی ژنان خۆیانەوە. واتە بەرگرتن بە دیاردەی ژن کوشتن دەتوانرێت لە کوردوستان کۆتایی پێ بهێنرێت یان بەری پێ بگیرێت ئەگەرژنان خۆیان بە کرداری هەبن و بیکەنە ئەرکی دەستبەجێی خۆیان.

بە بڕوای من، سیستەمی سیاسی و دەسەڵات هۆی ڕاستەوخۆن لە هێشتنەوەو کۆتایی پێ نەهێنانی دیاردەی ژن کوشتن لە لایەن پیاوەوە. حکومەت ئەگەر بە ڕاستی و بە کرداری بیەوێت، نەک هەربە قسە لە بۆنەکان و ٨ی مارس دا دژی ژن کوشتن بێت، بە دڵنیاییەوە زۆر بە ئاسانی دەتوانرێت ژن کوشتن کۆتایی پێ بێت. ئەویش بەیەک هەنگاوی زۆر سادە، بەڵام ئازایانە، ئەویش بەسزاگەیاندنی دەستبەجێی ژن کوژان. حکومەتی هەرێمی کوردوستان زۆر بە کەمی سزای ژن کوژانی داوە. زۆر جاران حیزبە دەسەڵاتدارەکان کە دەسەڵاتیان لەسەرووی حکومەتەوەیە هۆکاری سەرەکین لە هێشتنەوەی دیاردەی ژن کوشتن. چونکە ئەوانن و بەرپرسەکانی نێو ئەوانن کە داڵدەی ژن کوژان دەدەن و دەیان شارنەوەو لە یاسا دەربازیان دەکەن.
بۆیە بە بڕوای من، ئەرکی پاراستنی ژنان لە کوشتن و سوکایەتی پێکردن و ماف پێشێلکردنیان دەبێ ڕاستەوخۆ بکرێتە ئەرکی خودی ژنان خۆیان. من تێدەگەم کە ئەوە ئەرکی کۆمەڵگایە بە پلەی یەکەم و سیستەمی حوکمڕانییە بەڵام ئەوەتە داروبەرد شاهیدە کە نە حکومەتەکەو نە کۆمەڵگایەکەش وەک پێویست لە پێنای ژناندا ڕاناوەستن، بۆیە هەر دەبێ ژنان خۆیان بیکەنە ئەرکی ڕاستەوخۆی خۆیان. دەبێ ژنان خۆیان بێنە مەیدان و خۆیان بپارێزن لە پیاوان و کۆمەڵگای ژن کوژ. ئەگەر ژنان خۆیان هەبن پیاوی ئازادی خوازیش بەشی ئەوەندە هەیە لە کۆمەڵگای کوردیدا کە پشتگیری لە ژنان بکات. بەڵام ئەوەی کە تێبینی کراوە ئەوەیە کە موعادەلەکە پێچەوانەیە. ئەویش ئەوەیە کە هەمیشە هەر پیاو بوون کە دەستپێشخەرییان کردووە لە دیفاع لە ژنان و هەر پیاوان بوون مانگرتن و خۆپیشاندان و

ناڕەزایەتییان ڕێكخستووە و ئینجا ژنانیش پەیوەستبوون پێیانەوە. دەبوایە ژنان خۆیان ئەم كارە بكەن و چاوەڕێ بن پیاوی ئازادیخوازیش پەیوەست بن پێیانەوە. ئەم كارو هەڵوەستەی ژنان تا ئێستاشی لەگەڵدا بێت غائیبە.
کەواتە با گرفتەکە ڕاستەوخۆ ببەستمەوە بە ژن خۆیەوەو با گلەیی و ڕەخنەکانیشم ڕاستەوخۆ ئاراستەی ژنان خۆیان بکەم. بە بڕوای من، ئەوەی کە لە کوردوستان دەگوزەرێ لە دژی ژنان و تا ئێستا پیاو بەی لواوەو سیستەمە سیاسییەکەش دووفاقانە مامەڵە لەگەڵ کوشتنی ژناندا دەکاو هیچ ئاماژەیەکیش لەگەڵێدا نابینرێت کە ئەم تاوانکاریە بەدژی ژنان کۆتایی پێبێت، بەشی زۆری هۆیەکەی سستی و ناچالاکبوونی ژنان خۆیانن لەوبوارەدا.

ئەوەی کە کراوەو دەکرێت کە گوایە دیفاع لە ژنان دەکرێت، بە بڕوای من، هەمووی هەر وتاری ئینشائیانەی سەر کاغەزەو لە بۆنەکاندا پێشکەش دەکرێ و بەس. بۆ نموونە ڕێواز فایەق ، سەرۆکی پەرلەمانی کوردوستان ، لە ڕۆژی ٨ی مارسی ئەمساڵدا وتی: “شەوی ڕابردوو زۆر بیرم کردەوە بەڵام لە ڕووم نەهات ڕاگەیەندراو بۆ ٨ی مارس بڵاوبکەمەوە” لە وتارەکەیدا کە دیارە ڕوودەکاتە دەسەڵات و خۆشی بەشێکی سەرۆکییە لەو دەسەڵاتە، بەڵام ژنە نەک پیاو، دەڵێ :” ٨ی مارس بە هەموو وتارو بۆنەو ئاهەنگەکانیەوە بۆ خۆتان بەڵام ڕۆژەکانی تری ساڵ بۆ ژنانی وڵاتەکەم و هەرێمەکەمان. بماندەنەوە بە بێ هەڕەشە، بەبێ مەترسی لەسەر ژیانمان، لەسەر کەرامەتمان، لەسەر کارمان ، لەسەر هەڵوەستمان،” .. لێرەدا بە بڕوای من، سەرۆکی پەرلەمان کە سەرۆکی دەزگایەکی هەرە گەورەی بڕیاردانە لە کوردوستان بەم شێوەیە قسە بکات و داوا بکات، کە لە پاڕانەوە دەچێت، هیچ شتێک ناگەیەنێت بێجگە لە بێتوانایی و بێئیرادەیی و بێهومێدی ژنان لە کوردوستاندا. ژنان لە ژێر سایەی دەسەڵاتی پیاودا لە هەموو بوارو جومگەکانی ژیاندا خنکێنراون و بێتواناو بێ ئیرادە کراون. ئەگەر سەرۆکی پەرلەمان کە ژنە بەم شێوەیە قسە بکات دەبێ گەلە ماریاکان چی بکەن؟.
ئەم ماریایەی کە دوێنێ لە هەولێر کوژرا، بە بڕوای من ئەم ماریایە نە یەکەمینەو نە دواهەمینیش دەبێ. ئەم ماریایەی کە لە هەولێر کوژرا هەزارەمین ماریایە کە لە کوردوستاندا بەدەستی پیاوان دەکوژرێن. گۆڕستانی پڕ لە ماریای کوژراو بەدەستی پیاوان و چەندین ماریاش هەن کە بێناوونیشانن و گۆڕستانی تایبەتیان بۆ تەرخانکراوە.
ئایا دەبێ ئەم کۆمەڵگایەی کوردوستان چ ناوێکی لێ بنرێت؟ ئایا باشە پێی بگوترێت: کۆمەڵگای پیاو سالاری، یان نێر سالاری ، یان نەو

گەڵ پارێزی؟ بە بڕوای من نێوگەڵ پارێزی پڕاوپڕی خۆیەتی. چونکە زووربەی زۆری ئەو ژنانەی کە کوژراون پیاو کوشتوونی و لەسەر شەڕەف و نامووسیش کوشتوونی. شەڕەف و نامووسیش لە کۆمەڵگای کوردوستاندا بە لای پیاوانی کوردوستانەوە بە مانای ناوگەڵی ژنان دێت. شەڕەف و نامووس لای ژن کوژەکانی کوردوستان نیشتیمان فرۆشتن نیە، گیران لەسەر دزی نییە، لە سەر چەتەیی و ڕاوەڕوت کردن نیە، لەسەرفێڵکردن و خەیانەت لە خەڵک وهەژاران نیە، لە سەر گەندەڵی و بەهەدەردانی سامانی نەتەوە نییە، لە سەرجاسووسی و نۆکەرایەتی وخۆش خزمەتی بۆ داگیرکەرانی کوردوستان نییە، بەڵک و لای ئەو ژن کوژانە شەڕەف و نامووس تەنهاو تەنها ژنەکانیان، خوشکەکانیان، دایکیان، و مێینەی ناوکۆمەڵگاکەیانن. واتە ئەو پیاوانە دەبێ هەمیشە ئاگایان لە پاراستنی نێو گەڵی مێینەکان بێت . پاسەوانانی نێو گەڵن نەک پاسەوانانی نیشتیمان وکوردو وەڵات و نەتەوەو خاک و ئاو.

هەر بۆیەش، بە بڕوای من، دەبوایە ئێستا ژنانی کوردوستان بە گشتی و ڕێکخراوەکانی ژنان و ئافرەتان و خانمان و دەیان ناوی تری ژنانە لەگەڵ بوونی هەزاران چالاکوانی ژنی نێو بواری ژنان هەموو شەقام و کوچەو کۆڵانەکانی شارەکانی کوردوستانیان پڕکردبایەو بهەژاندایە. دەبوایە ئێستا بچووبانایە بەردەرگای بەرپرسە حیزبی و حکومیەکان و تەنانەت بەردە بارانیشیان بکردبانایە. بەڵام بەداخەوە تەنها لە ناو شاری هەولێر چەند ژنێک لە ژێرناوی چالاکوان و ڕێکخراوی ژناندا کە ژمارەیان لە ١٠ تا ١٥ کەسێک تێپەڕی نەدەکردو بە چەند لافیتەیەک هاتبوونە سەر شەقام و تا ئێستا هیچی تر بەدی ناکرێت. لە سەر یەکێ لە لافیتەکان نوسرابوو : ساڵی پار 15 ژن کوژراوە”. بەڵام ب□□و□ بەرایەتی توندوتیژی دژی ژنان دەڵێ ساڵی پار ٢٤ ژن کوژراوەو پەڕلەمانتارێکیش وتی هەر ئەمساڵیش تائێستا ١١ ژن کوژراوە. دیارە هیشتا ماریای تەمەن ٢٠ ساڵ نەخراوەتە ناو لیستەکە. بۆیە قسەی من ئەوەیە کە ئەگەر ژنان خۆیان بەدەستی خۆیان نەیەنە مەیدانی بەرەنگاری لە خۆیان ئەوە با دڵنیابن کە ماریا کوشتن کۆتایی نایەت و بۆی هەیە هەر بەرەوسەر بڕوات.

ئەوەی کە تێبینی کراوە و دەکرێ ژنان وەک پێویست بەرەنگاری لە خۆیان ناکەن و نە بەرەنگاریش لەو پیاوانە دەکەن کە لە پێناوی پاراستنی ژناندا ژیانی خۆیان دەخەنە مەترسیەوە. بۆ نموونە دەبوایە ژنان لە سەرتاسەری کوردوستاندا بهاتنایە سەرشەقامەکان و مانگرتن و خۆپیشاندانیان کردبایە ئەو کاتەی کە نەقیب محمد لەتیف شەهید کرا. نەقیب محمد شەهید کراو سێ پۆلیسیش بە خەستی بریندار

کران لە پەناوی پاراستنی ئەو ژنانەدا شەهیدو بریندار کران کە ژیانیان لە مەترسیدا بوو. نەقیب محمد ژیانی خۆی کردە قوربانی پاراستنی ژیان و مافی ژنان.

دیسان تەبینی دەکرێت ژنان چاوەڕێی پیاوانن ئەو کارەیان بۆ بکەن. بە بڕوای من ئەمە خەونێکەو قەت نایەتەدی بەتایبەتی لە سەردەمی ئێستادا کە سیستەمی سەرمایەداری لەئەوپەڕی ئەوجی خۆیدایە. بۆچی دەبێ ژنان چاوەڕێی چالاکوانانی پیاو بن بەرەنگاری لە مافی ژنان بکەن، بۆچی دەبێ ژنان چاوەڕێی نووسەری پیاوبن لە جیاتی ژن بنووسێت و لە نووسینەکانیاندا بەرەنگاری لە ژنان و مافەکانیان بکەن؟ بۆ چی دەبێ ژنان بۆ هەموو ئەو ناداد پەروەرییەی کە لێیان دەکرێت چاوەڕێی مەحەمەتی پیاوان بن کە بارودۆخەکەیان بە باش بکەن؟ بۆ چی دەبێ ژنان چاوەڕێ بن چالاکوانانی پیاو مانگرتن و خۆپیشاندانەکان ڕێکخەن بۆ ژنان و ژنانیش هێواش هێواش تاق و تەرا بەدوا پیاوانەوە دەرکەون؟
ئایا ژنان چیان کەمە لە پیاوان؟ ژنان لە کوردوستاندا بە دڵنیاییەوە بە ژمارە لە ژمارەی پیاوان زۆرترن، دەرچوانی ژن لە زانکۆکان ئەگەر لە پیاوان زۆرتر نەبن کەمتر نین، ژنانی خاوەن بڕوانامەی بەرزی وەک ماستەرو دوکتۆراو سەروو تریش چی وایان لە پیاوان کەمتر نین، ژنان لە دەسەڵاتدان و لە نێو حکومەت و پەڕلەمان دان، ژنان پلەی باڵایان لەناو حیزبەکاندا هەیە، ژنان ڕێکخراوو یەکێتی و نەقابەی خۆیان هەیە. ژنان نووسەرن، شاعیرن، ئەندازیارن، مامۆستان، دوکتۆرن، شوفێرن، کرێکارن، سیاستەمەدارن. بۆیە بەبڕوای من، نەدەبوو ژنان بەو بێ هێزی و بێ دەسەڵاتییەی خۆیان ڕازی ببن و بە بەرچاویانەوە هەموو ڕۆژێک ماریایەکیان لێبکوژرێت بەدەستی پیاوانی ژنکوژی نەوگەڕێ پارێز.

بۆیە دەبێ ژنان هەر خۆیان بەدەستی خۆیان بارودۆخی خۆیان خۆش بکەن. دەبێ هەر خۆیان ڕاستەوخۆ ببنە هۆی چوونە ناو شوێنی بڕیارو بەڕێوەبردنی سیستەمی سیاسی و کۆمەڵایەتی و کارگێری وەڵات. دەبێ لە پاشکۆیەتی پیاو بێنە دەر. چۆن دەبێت ژن خۆی وەزیر بێت و ئەندامی سەرکردایەتی حیزبێک بێت و پلەی باڵای هەبێ لە حکومەت و کارگێریدا کە چی هێشتا نەتوانێ لەبەرامبەر پیاوەکەیدا، دیارە بە هیچ شێوەیەک مەبەستم درووستکردنی ئاژاوە نییە لە نێو خێزان و نێوان ژن و مێردا. تەنها مەبەستم ژنە کە ئەویش یەکسانە بە پیاو، تەنانەت جۆری خوارنێک کە خۆی ئارەزووی دەکا بۆ ژەمێکی نان خواردن دیاری بکا؟ ئەمە پرسیارێکەو دەبێ ژنان خۆیان وەڵامی بدەنەوە.

حەسەن ڕازانی
٧ی ئازاری ٢٠٢٢

جەنگی ماڵوێرانکەری ڕوسیا و ئەمریکا لە ئۆکرانیا و بۆگەنی ڕاسیزمی بورژوازی ڕۆژئاوایی.. کامل احمد

جەنگی ئەمریکا و ڕوسیا و ناتۆ لە ئۆکرانیا پێ دەنێتە دەهەمین ڕۆژی خۆیەوە. جەنگێک کە بە هیچ شێوەیەک پەیوەندی بە خەڵکی ئۆکرانیاوە نییە و تەنها وەک مەیدانێکی جەنگ هەڵبژێردراوە بە هۆی هاوسنوری لەگەڵ ڕوسیادا. جەنگ یانی کاولکاری و ماڵوێرانبوون و ئاوارەبوون و برسێتی و نەبوونی و هەڵئاوسان و گرانی و برسێتی. بە دڵنیاییەوە کە زیانلێکەوتووی یەکەم خەڵکی ئۆکرانیان، بەڵام بە ڕۆشنی دەتوانین ئاسەوارەکانی ئەم جەنگە ماڵوێرانکەرەی سەرمایەداری و بورژوازی جیهانی بە هەموو جیهانەوە ببینین. میدیای بورژوازی هەموو ڕۆژێک گرانبوونی کەلوپەل و پێداویستییە سەرەتاییەکانی ژیانی خەڵک ڕادەگەیەنن و دەیانەوێت بیکەن بە بەشێک لە ژیانی ڕۆژانەمان. هاوکات دەیانەوێت بڵێن ئەوە چاوچنۆکی سیستەمەکەی ئەوان نییە کە ئێمەی لەم بارودۆخە ئابوری و کۆمەڵایەتییە سەختەدا ڕاگرتووە، بەڵکو ئەوە جەنگە و کە جەنگیش بوو دەبێت چاوەڕوانی پێشهاتەکانیشی بکەین.

ئەوان دەیانەوێت وا بە ئێمەی بقەبڵێنین کە شەڕ دەکەن لەسەر گەڕانەوەی ئەو بەهاو پێداویستیانە کە ئێمە لەدەستمان چوون. ئەم جەنگە، جەنگێکە دژ بە بەرژەوەندییەکانی پڕۆلیتاریا و خەڵک. جەنگێکە لەسەر دووبارە دابەشکردنەوەی جیهان و بردنی پشکی زیاتر لە سەروەت و سامانی جیهان. کاتێک کە ئەمەیان بە ئابڵوقەی ئابوری و شەڕی پشکەکان و یەکگرتن و تەنانەت مایەپووچ بوونی کۆمپانیاکانیان بۆ دەستەبەر نا بێت ناچارن پەنا بۆ شەڕ بەرن.

ئەوەی کە لەم هاوکێشەیەدا ڕۆشنە ئەوەیە کە هەمیشە ڕۆڵەی خەڵک و کرێکاران و زەحمەتکێشان دەبنە قوربانی ئەم جەنگانە و دەیانکەن بە دوژمنی یەکتر و لە بەرامبەر یەکتردا ڕایاندەگرن و خۆشیان خەریکی مامەڵە و بازرگانیکردنی خۆیانن بەم جەنگەوە.

ئێمە لە ناو دڵی ئەوروپادا گەواهی چەندین خۆپیشاندنی جۆراوجۆربووین لە زۆرێک لە شارەکانی ئەوروپادا. ئەوەی جێگەی سەرنجە ئەوەیە کە ئەم خۆپیشاندانانە سەرانی بورژوازی و ئەحزابی دەسەڵاتداری ووڵاتە جۆراوجۆرەکان بەشداری تیدا دەکەن و قسەکەرە سەرەکییەکانین. سەرانێک کە لە ٢٠ ساڵی ڕابردوودا نەک تەنها نووزەیەکیشیان لێوە نەهاتووە لە بەرامبەر ئەو هەموو شەڕو ماڵویڕانییەی کە لە ئەفغانستان و عێراق و سوریا و لیبیا و یەمەن سۆماڵیا و سودان و…. هتد بەڕێوەدەچێت، بەڵکو خۆیان یاریزانی سەرەکی ئەم جەنگ و کوشتارگایانە بوون لەژێر هەڵەوەڕی "دیموکراسی و مافی مرۆق" دا. ئەوان زۆر خوێنساردانە ژیان و گوزارەنی ملێۆنان ئینسانیان کردەتە بەردەبازی سیاسەتە سەرمایەدارییە خوێنڕێژی و چاوچنۆکییەکانی خۆیان و ئینسانەکانیان لە کەمترین بەهای ئینسانی خۆیان داماڵیوە. ئێستاش کە گوێبیستی زوڕناژەن و کاسەلێسەکانیان دەبین، بێ شەرمانە دەکەونە پاساو هێنانەوە بۆ ئەوەی ئەو شەڕانە لە جیهانی "سێهەم" یان ووڵاتانی بەناو گەشەسەندوودا ڕوویان داوە. کاتێک گوێبیستی ئەمە دەبیت مووچڕک بە گیانتدا دێت کە بورژوازی جیهانی لە ئامادەنەبوونی چینێکی پڕۆلێتاریای یەکگرتوو ئامادەباشدا بتوانێت ئاوها بێ شەرمانە ئینسانەکان بە جیهانی جیاواز و پلەبەندی جیاواز دابەشبکات. ئەم فرمێسک هەڵڕشتن و پڕوپاگەندانەیان بۆ مرۆڤە سپی پێست و چاوشین و مەسیحییەکان جگە لە درۆیەکی گەورە و داپۆشینی شکستیان بە گرتنەبەری ئەم جۆرە لە گووتاری ڕاسیستی هیچی تر نییە، چونکە مەسەلەی سەرەکی ئەوەیە کە بە زیاتر لە ٧٥ ساڵە ئاوها ئەمریکا و خۆرئاوا خۆریان ئاوا نەبووەو لە سیستەمی ڕابەرایەتییە جیهانییەکەیان نەدراوە. ئەوان ژیان و گوزەرانی ئینسانەکانیان پێ گرنگ نییە و تەنها بەرژەوەندییەکانیان خاڵی یەکلاکەرەوەیە بۆیان و ئێستاش بەرژەوەندییەکانیان لە ناو دڵی خۆیان دەدات بۆیە هاواریان لێهەستاوە و هەر ئەمەشە نیگەرانییە ئەسڵییەکەیان.

ئەوەی کە دەبێت نەک دەرگای هەموو ووڵاتانی ئەوروپا لە بەردەم خەڵکی ئۆکرانیا و ڕوسیادا کراوە بێت بۆ بەهرەمەندبوون لە ژیانێکی ئارام و ئینسانی، بەڵکو دەبێت هانی خەڵکی ئەو ناوچانەش بدرێت کە

بە هانای هاوچینەکانیانەوە بچن، بەڵام پارادۆکسێکیش کە لێرەدا پەیوەستی بە ڕوونکردنەوە هەیە ئەوەیە، هەموو ئەو وڵاتە ئەوروپییانەی کە ئێستا بەیداخی وەرگرتنی پەنابەری ئۆکرانی و دابینکردنی سەرپەنایەکی ئامنیان بۆ دەکەن، کە بە دڵنیاییەوە دەبێت وابێت، هەتا ئێستاش زۆر سەرسەختانە لەبەرامبەر هاتنی پەنابەری ئەو وڵاتانەی کە خۆیان هۆکاری شەڕو ئاوارەبوونیانن دەوەستن و خەریکی داڕشتنی دەیان یاسای دژە ئینسانین بۆ ئەوەی کە مەودای هاتنیان یان مانەوەیان لێ بەرتەسک بکەنەوە و تەنانەت بە زۆریش بیانگەڕێننەوە بۆ ئەو جەهەننەمەی کە لە وڵاتەکانی خۆیاندا بۆیان داخستوون. یان بێباکانە و خوێنساردانە هەزاران ئینسان لەسەر سنوورەکانیان ڕادەگرن کە دووچاری سەرما و ڕەقبوونەوە و برسێتی بوون تەنها لەبەر ئەوەی لەوان ناچن. ئەمە شۆڤنیزمێکی داڕێژراوە و برەودانە بە جیاوازی ئینسانەکان لەسەر بنەمای ئیتنیک و ڕەنگی پێست و ڕەچەڵەکیان. ئەمە سیاسەتێکە کە بورژوازی پیادەی دەکات بۆ زیادکرنی ئەو قڵشتە چینایەتییەی کە هەیە و دەیەوێت ئینسانەکان بەم مەسایلانەوە سەرقاڵبکات تا نەیانپەرژێتە سەر خەباتە چینایەتیەکەیان و لە کۆتاییشدا هەرخۆیان سوودمەند دەبن. پڕۆلیتاریا دەبێت بەمە هۆشیار بێت و بوار نەدات کە سەرمایەداری و نوێنەرەکانیان ئەم قڵشتە بخەنە نێوانیان و هەموو پێکەوە دژی جەنگ و ماڵوێرانی بن لە خەمی دابینکردنی ئاییندەیەکی باشتردابن بۆ ئینسانەکان بە هەموو جیاوازییەکانیانەوە.

ئەوەی کە جێگای خۆشحاڵییە و تروسکەیەک لە ئومێد دەبەخشێت بە خەبات و کێبەرکێی سەرمایەداری و پڕۆلیتاریا، ئەو دەنگانەیە کە لە بەرامبەر هەردوو بەرەی شەڕی سەرمایەداری جیهاندا هاتوونەتە مەیدان و گوزارشت لە پەیامێکی تر دەکەن. پەیامێک کە سەرمایەداری و دارودەستەکانیان بە هەموو ڕەنگ و تاقمەکانیانەوە لە سەرتاسەری جیهاندا وەک یەک چاولەدەکات و بانگەواز بۆ هاتنە مەیدانی کرێکارانی ڕوسی و ئۆکرانی و تەنانەت پڕۆلیتاریای هەموو جیهان دەکات کە لەبەرامبەر ئەم شەڕە و کوشتارگایانەدا بێنە مەیدان و بتوانن هاوپشت و هاوپەنای یەکتر بن. هاوکات هەر ئەمەش بە تەنها ڕێگای وەستانەوە بەرامبەر جەنگ و فشارهێنان بە ڕاوەستانی جەنگ و دەرهێنانی دەسەڵات لە چنگی ئەم مشتە لە سەرمایەدار لە جیهاندا دەزانێت. ئەم ووشیارییە پەیوەستی بە ڕێکخراوبوون و هاتنەمەیدانی زیاترە تا بتوانێت بەر بە هەموو ئەو سیاسەتە ڕیاکارانەیەی بورژوازی بگرێت بەرامبەر جەنگ و هاوکات بتوانێت لە یەکێک لەو وڵاتانەدا تەرازووی هێز قڵپبکاتەوە بە قازانجی پڕۆلیتاریا و

بتوانێت لە ناوخۆدا پشتی بورژوازی و دەسەڵاتەکەیان لە خاک بدات و پێیان بلێت نا بە جەنگ و کوشتار و ئاوارەیی و برسیکردنی خەڵک و خاپورکردنی خانە و لانەی هاووڵاتیان بەسەریەکتردا. هەر ئەم هاوپشتی و هاوخەباتی یە و ئەم ئاگایی یە سۆشیالیستی یە دەتوانێت ڕێگای ڕزگاری پڕۆلیتاریا بێت و بە ئەمەش چۆن سەرمایەداران هاوپشت و هاوخەباتی یەکترن، بە ئەم بەهرەبەردارییە لە هەموو جیهاندا، پڕۆلیتاریاش بە ئەم ڕێکخراوبوونە چینایەتی یە و ئاگایی یە سۆشیالیستی یە ناتوانێت ئەم کێشمەکێشە بباتەوە و تیایدا سەرکەوتن بە خۆی و تەوای مرۆڤایەتی تەماربکات.

کامل احمد
07.03.2022
kamil.ahmed.f@gmail.com

دوو کتێبی هاوبەشی گرنگ لە بواری پەرەپێدانی مرۆیی بڵاودەکرێنەوە

کتێبی (**بیرۆکەکانی سەرکەوتن و سەرکەوتن دوای شکست**) بەرهەمی وەرگێڕان و نووسین و ئامادەکردنی هەر دوو نووسەر و وەرگێڕ (دڵشاد کاوانی و ڕەوەند سەباح)ە کە هەردوو نووسەر بەیەکەوە کاری هاوبەشیان لەسەر کردووە و بەم نزیکانە لە چاپخانەی چوارچرای سلێمانی، بەشێوە و قەباری جیاواز دەکەوێتە بەردیدی خوێنەران و چاپ و بڵاودەبێتەوە.
دوو کتێبەکە یەکیان کتێبی بیرۆکەکانی سەرکەوتنی نووسەری گەورەی جیهانی ڕۆبن شارمایە کە نووسەرەکان کاری وەرگێڕانیان بۆ کردووە، هەروەها کتێبی سەرکەوتن دوای شکست، لە ئەزموونی پەنجا و شەش کەسیێەتی سەرکەوتووی بوارە جیاوازەکانی جیهان پێکهاتووە، کە دوای شکست و هەڵدێران بە پایەکانی سەرکەوتن گەیشتوون.
کتێبی بیرۆکرکانی سەرکەتن کتێبەکی (١٦٠) لاپەڕەییە لە زمانی ئینگلیزییەوە وەرگێڕدراوەتە سەر زمانی کوردی، بریتییە لە ٢٠٠

بیرۆکەی نهێنی سەرکەوتن، ئەو بیرۆکانە لە کتێب و وتە و ئامۆژگارییەکانی شارما وەرگیراون لای نووسەران جارێکیتر بۆ کوردی کراون و داڕشتنەوە و ڕێکخستنی بۆ کراوە لەگەڵ ژیاننامەی نووسەر و پێشەکییەکیان لەبارەوە نووسیوە.
دەشاد کاوانی نووسەر و وەرگێڕ لەم بارەوە پێی ڕاگەیاندین: لە کتێبی (بیرۆکەکانی سەرکەوتن) هەڵساین بۆ ئامادەکردن کۆکردنەوەی 200 بیرۆکەی بەهێز بۆ ژیانێکی شاهانەیی لەبن شارما. کە دووسەت بیرۆکەی سەرکەوتنی شارمایە کە ملیۆنان خوێنەری لە جیهان هەیە و بەرهەمەکانی زیاتر بۆ پێنجا و یەک زمان وەرگێڕدراوون، ئێمەش بەرگی کوردیمان کردۆتە بەر و لەگەڵ دۆخی تاکی کوردی سازاندوومانەو لەماوەیەکی نەزیك دا دەکەوێتە دەستی خوێنەران.
هەروەها کتێبی سەرکەوتن دوای شکست کتێبێکی (١٢٠) لاپەڕەیە، لە شێوە و قەبارەیەکی جوان خۆی دەبینێتەوە و لە پاش پێشەکییەکی جوان باسی شکستی پێنجا و شەش ئەستێرەی بوارە جیاوازەکانی جیهان دەکات، کە ئەو کەسانە لە ژیانییان دا سەرکەتوو و لەهاتوو بوون، بەڵام هەرگیز شکستەکانیان لەبەرچاو نەگیراوە.
نووسەران لەم کتێبە دا پێنجەیان خەستەتە سەری چیرۆکی شکست و کەوتنی ئەو کەسایەتییە جیهانیانە کە لە ژیانینان دا بەسەریان هاتووە، بۆئەوەی ببنە هەوێنی سەرکەوتنی زۆرێك لەوانەی بە هۆی شکستەکان ڕووخاون و بەسەرخۆیان کەوتون و هیوا بڕاوبوون لە ژیان و لە سەرکەوتنیان بێ ئومێدبوون.
هەروەها ڕەوەند سەباح نووسەر و وەرگێڕ بۆ ئەم مەبەستە گوتی: ئەمە کارێکی دیکەی هاوبەشی ئێمەیە بۆ هیوای ئەوەی بەردەکمان خسبێتە سەر بناغەی بونیاد و توانای مەعریفەی تاکی کوردییو چونکە شکست و سەرکەوتن دواونەی لەیەك دانەبڕاون، دەبێت بکەویت بۆ ئەوەی هەڵسیتەوە.
ئەمەی ئەو کتێبانە لە کتێبەکانی پێشووتر جیادەکاتەوە کە لەبارەی بواری پەرەپیدانی مرۆیی و چەمکی سەرکەوتنەوە کە نووسراون، گرنگی دانە بە زمانی شیرینی کوردی و گونجاندنیانە لەگەڵ دۆخ و گوزەرانی ژیان تاکی کورد و خوێنەرانی بوارەکە و دەرخستنی شکستەکان و گەڕاندنەوەی هیوایە بە هیوا لە بڕاوەکان.

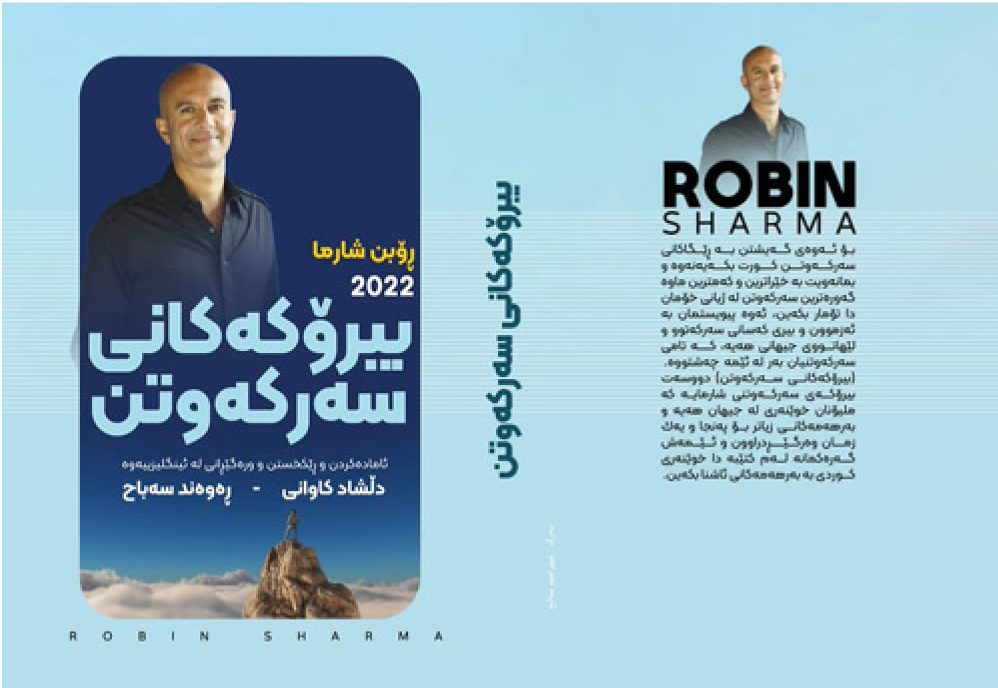

بە بۆنەی ڕۆژی جیهانی ژن:
ڕزگاری ژن، یەکێک لە ئەرکە

هەرە گرینگەکانی ش□ش□ لە عێڕاقدا

ڕێکخراوی بەدیلی کۆمۆنیستی لە عێڕاق

ژنان بوونە نێچیر بەدەست ترۆر و سەرکەوتی خوێناوی بێ پەردە و هێرشی سیاسی و ئایدیۆلۆژی و “فەرهەنگی” ڕێکخراو و بەردوام، کە وجود و جێگ□و□گ□ و ئینسانیەتەکەی و هەموو ئەو دەسکەوتانەی لە ماف و ئازادیەکان کردۆتە ئامانج کە لە مێژوودا بەدەستی هێناون، ئەمەش بەدوای داگیرکاری ئەمریکا بۆ عێڕاق لە (٢٠٠٣) و ئەو ئاڵوگۆڕانەی کە بە دوای خۆیدا هێنانی لە بەرزکردنەوەی ئیسلامی سیاسی و ناسیونالیستە پیاوسالارەکان بۆ دەسەڵات کە جەنگ و شەڕی تائیفی و قەسابخانەی تیرۆریستانیش هاوڕای بووە.

لە عێڕاقدا، لە ژێرخانی کۆمەڵایەتی و ئایدیۆلۆژی و فەرهەنگیدا، هیچ شتێکی هەمەلایەنە بەربڵاو و ڕیشەدار لە ئارادا نیە بە ئەندازەی “فەرهەنگی” پیاوسالاری و باوکایەتی سەرکوتگەر بەرامبەر بە ژنان، کە بەرجەستە بۆتەوە لە بە کەم تێڕوانین و پەراوێزخستن و چەوسانەوەی بەردوامییدا. بەردەوامی ئەم “فەرهەنگە” لەمڕۆدا نەک تەنها ل□ بەرئەوەیە “فەرهەنگ” و “پەیوەندی”یەکی میراتی بەجێماوە، بەڵکو ل□ بەرئەوەیە دووبارە بەرهەمهێنانەوەی بەشێکە لە ستڕاتیژی فەرمانڕەوایی ڕەوتەکانی ئیسلامی سیاسی و ناسیونالیستە پیاوسالارەکانی هاوپەیمانیان، و زاڵبوونیان بەسەر کۆمەڵگە و چارەنوسیدا، وە بەشێکیشە لە پێداویستیەکانی پاراستنی سیستمی ئابووری و کۆمەڵایەتی سەرمایەداری هاوچەرخ لە عێڕاقدا. ئەم قێزەوەنی□ بەوە کامڵ دەبێت کە چەک و توندوتیژی و یاسا بەکاردێت دژ بە ژنان و بەردەوامیی دەدرێت بە باڵادەستی عەشیرەتگەری، وە دامەزراوە ئایینیی و شەرعییەکانیش تیۆریسازی بۆ دەکەن و مەلای مزگەوتەکانیش هەڵدەستن بە وتاردانی هەست وروژێنانەی دژە ژن، وێڕای خەرجکردنی ملیارەها دۆلار لە سەروەت و سامانی وڵات بۆی.

لەژێر سایەی ئەم دۆخ و ئەم کەشوهەوایەدا کوشتنی ژنان بەردەوام بووە و سوتێندراون و سوکایەتیان پێ کراوە و ناچار کراون بە خۆکوشتن وەیا ژیانکردن بە نائومێدی و دڵتەنگیی□وە، هەموو ئەمانەش لە لایەن پیاوانی پیاوسالار و مێرد و خزم و کەسوکار و تاوانکارانی سەربە جۆرەها لایەن. ئەم قێزەوەنیە دژ بە ژنان، کە لە چەند ساڵی ڕابردوودا پەرەسەندنێکی ترسناک و تڕاژیدیایی بەخۆیەوە بینیوە،

لەم دواییانەدا بۆتە دیاردەیەکی بەربڵاو لە سەراسەری وڵاتدا بە شکڵ و شێوەی جۆراوجۆر، هەم لە ناوچەکانی ناوەڕاست و خواروو و ڕۆژئاوای عێراق، وە هەم لە هەرێمی کوردستاندا.
لەم ڕۆژانەدا، لە پرۆسەی سیاسی عێراقدا، کێشمەکێشێکی توند لە ئارادایە لە نێوان باڵەکانی هێزە دژە شۆڕشی ناو ڕژێمی فەرمانڕەوا لەسەر پێکهێنانی “حکومەتی زۆرینە” یان “حکومەتی تەوافوقی”، وە ئەوەی لە ناواخنی ئەجندای ئەم هێزانە و ململانێکانیاندا بەرجەستەیە، بریتییە لە خنکاندنی دەنگی ژنان و سەرکوتکردن و پەراوێزخستنیان و پتەوکردنی هەموو ئەو ئایدیۆلۆژیا و یاسا و بەها و نەریتانەی کە ژنان کۆیلە دەکەن. هێزەکانی ئەو ڕژێمە ڕاپەڕینی ئۆکتۆبەریان لەباربرد لە ڕێگەی خوێنڕشتن و هەڵسان بە هەڵمەتی سەرکوت و فڕاندن و گرتنی بەردەوام، هەروەک خەباتی جەماوەری ژنانی چەوساوە و کچانی شۆڕشگێڕ و ژنانی کرێکار و زەحمەتکێشیشیان لەباربرد، کە خەباتیان دەکرد و ڕێگەیەکی سەربەخۆیان گرتبووەبەر بۆ بەرەو پێش چوون و وەستانەوە بەڕووی سەراپای ئەو ڕژێمە سیاسی و ئایدیۆلۆژییەی کە چەوسانەوەیان بەسەردا دادەسەپێنێت و پەرەی پێدەدات. یەکێک لە خاڵە لاوازەکانی ڕاپەڕینی ئۆکتۆبەر بەرزنەکردنەوەی پەرچەمی ڕزگاری تەواوەتی ژنان بوو وەک یەکێک لە ئامانجە بنەڕەتییەکانی، پێویستە هەر ڕاپەڕینێکی شۆڕشگێڕانەی داهاتوو، زاڵ بێت بەسەر ئەم خاڵە لاوازەدا.
ڕاپەڕینەکە و ژنانی ڕاپەڕیوو سەرکوتکران، بەڵام ئەو مەسەلەیەی کە پاڵی نا بە ڕاپەڕینەکە و بە ژنانەوە تا بێنە مەیدانی خەبات و ڕاپەڕین و ئەو هۆکارانەش کە ڕاپەڕینی هێنایە ئاراوە هێشتا هەر لەشوێنی خۆیاندا ماونەتەوە، بەڵکو بەرفراوانتر و چڕتریش بوونەتەوە. پڕۆسەی ئاڵوگۆڕی شۆڕشگێڕانە دەبێ لە هەموو چرکەیەک و گۆشەیەکیدا خەباتی شۆڕشگێڕانەی ژنان دژ بەو واقعەی تیایدان بگرێتە خۆی.
پایەیەکی سەرەکی شۆڕشی سۆشیالیستی پرۆلیتاریای هاوچەرخ و یەکێک لە هێزە بزوێنەرەکانی بریتییە لە خەباتی ئازادیخوازانەی جەماوەری ژنانی چەوساوە و ژنانی کرێکار و زەحمەتکێش و شۆڕشکەیان بەسەر سەراپای بارودۆخی کۆمەڵایەتییاندا وەک موڵکییەتێکی تایبەتی پیاوان و نێچیر بەدەست عەشیرەت و هێزە دینییەکان و نەریت و کۆتوبەندی داسەپاوی سەدەکانی ناوەڕاست بەسەریاندا. هەروەها یەکێک لە گرینگترین ئەرکەکان و مەسەلە جەوهەری و بنەڕەتییەکانی هەر ڕاپەڕینێکی شۆڕشگێڕانە و هەر شۆڕشێکی ڕاستەقینە لە عێراقدا، هێنانەدی ئازادی هەمەلایەنەی ژنانە، وە ئەمەش نایەتەدی، ئەگەر بزوتنەوەی سۆشیالیستیانەی ژنان و ئامانجەکانی مۆری خۆی لە شۆڕش

و ئەجینداکان نەدات.
شۆڕش بەسەر واقعی جەرگبڕی ژناندا لە عێراق و هێنانەدی ئالوگۆڕی ڕیشەیی لە بارودۆخیدا بەر لەهەر شتێک بەوە دەستپێدەکات کە بزووتنەوەیەکی شۆڕشگێڕانەی فێمێنیستی توانادار و بزوتنەوەیەکی کرێکاری و سۆشیالیستی بەهێز پایەڕێژی بکرێت کە ئازادی هەر ئێستای ژنان بخاتە دووتوێی ئامانجەکانییەوە.
خەباتی یەکگرتووانە بۆ ڕوخاندنی پێکهاتەی سیاسی و ئایدیۆلۆژی باڵادەست و ئەم ڕژێمەی ئێستا لە عێراقدا هەنگاوی یەکەمی یەکلاکەرەوەیە لە ڕێگەی ڕزگاری کۆتایی ژنان.
ئەی جەماوەری ژنانی چەوساوە، ئەی کچانی ئازادیخواز، ئەی جەماوەری چینی کرێکار و سۆشیالیست و ئازادیخوازەکان، با هەشتی مارس بکەینە ڕۆژی شۆڕش بەسەر ئەو واقیعە جەرگبڕەدا کە ژنان لە عێراقدا تیایدا دەژین، با بیکەینە ڕۆژی شۆڕش بەسەر ئەو قەسابخانەیەی کە دەرحەق بە ژنان ئەنجامدەدرێت لە هەموو گۆشەیەکی ئەم وڵاتەدا.
با هەشتی مارس بکەینە ڕۆژی بەرزکردنەوەی پەرچەمی خەباتی شۆڕشگێڕانە بۆ ڕزگاربوون لەم ڕژێمە بورژوا ئیسلامی و قەومییە قەیراناوییەی فەرمانڕەوا، کە بەربەستێکی سەرەکییە لە بەردەم هێنانەدی ئازادی و یەکسانی ژناندا.
با بە یەک ڕیز بووەستین و دەنگمان بەرزکەینەوە و بەهەموو ئامڕازێکیشەوە ڕووبەڕووی تاوانی کوشتن بووەستینەوە کە ڕۆژانە دەرحەق بە ژنان ئەنجام دەدرێت، وە دەستپێشکەری بکەین لە دامەزراندنی کۆڕ و کۆمەڵەی بەرگریکار لە ژنانی چەوساوە و ژێر هەڕەشەی کوشتن، وە هەر شتێکیش کە دەبێتە مایەی بەهێزکردنی بەرگریکردن لە خۆی پێی بیبەخشین و بیگەیەنینە شوێنی ئارام.
با ڕیزی خەبات بەهێز بکەین دژ بە پیاوسالاری و هەڵاواردن و سوکایەتی کردن بە ژنان جا لە هەر شکڵ و پلەیەکدا بێت، وە خەبات بکەین لە پێناو دامەزراندنی بزوتنەوەیەکی فێمێنیستی شۆڕشگێڕانەی جەماوەری بەهێز و توانادار.
با ڕیزی خەباتی ئازادیخوازانەی ژنان و ڕیزی خەباتی سۆشیالیستی ژنانی کرێکار و زەحمەتکێش و کچانی شۆڕشگێڕ بەهێز بکەین، وە خواستەکانیان داسەپێنین بەسەر دەسەڵاتداراندا لە دابینکردنی بیمەی بێکاری و خانووبەرە و تەندروستی و خوێندنی گشتی بە بەرامبەر.
ڕێکخراوی بەدیلی کۆمۆنیستی پیرۆزبایی لە ژنانی عێراق و سەرجەم ژنانی جیهان دەکات بە بۆنەی هەشتی مارسەوە، هەروەها بەبۆنەی ئەمڕۆژەشەوە پیرۆزبایی لە ژنانی چەوساوەی ئەم وڵاتە و هەموو ئەو ژنانەش دەکات لە عێراقدا کە هەڵگری ناسنامەی وڵاتانی ترن، وە بە

ڕاوەستاویەک و لێبڕاویەکی تەوا□و□ خەبات دەکات لە پێناو ڕزگاری
ژنان و هێنانەدی ئازادی و یەکسانی هەمەلایەنە.

بژی ڕزگاری ژنان و ئازادی و یەکسانییان

بژی سۆشیالیزم

۳- مارسی ۲۰۲۲